

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izveniš nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrt do Din 2, do 100 vrt do Din 2,50, od 100 do 300 vrt do Din 3, večji inzerati peti vrt do Din 4.— Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflicjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Diplomatska aktivnost na vrhuncu:

Opomini, demarše in protestne note

V Londonu, Parizu, Berlinu in Varšavi se vodijo živahne diplomatske razprave — Napovedujejo medsebojne note, ki naj razčistijo položaj in ugotove zaščitanje posameznih držav — Napetost je trenutno nekoliko popustila

LONDON, 5. julija. r. »Yorkshire-post«, glasilo bivšega zunanjega ministra Edena, domneva, da je dobil angleški odpravnik poslov v Berlinu od londonske vlade nalog, naj izvrši pri nemški vladi formalno demaršo in jo opozori na to, da bo Anglija podprla sleherno akcijo, ki bi jo podvela Poljska za zaščito in obrambo svojih pravic v Gdansk. Ta podpora bo ne samo diplomatskega, nego tudi vojaškega značaja, o čemer naj si bodo v Berlinu na jasno.

LONDON, 5. julija. r. »Financial Times« poroča, da so se razgovori, ki jih je imel sredi ministar lord Halifax z angleškim poslanikom v Berlinu Hendersonom, nanašali na noto, ki jo namenava poslati angleška vlada Nemčiji. O tem je razpravljal lord Halifax tudi s poljskim poslanikom, kateremu je ponovno zagotovil vso podporo Anglije. Poljski poslanik je z letalom odpotoval v Varšavo, da obvesti o tem poljsko vlado. Poljska in nemška nota bosta najbrž istočasno izročeni v Berlinu, da bi se tudi na ta način manifestirala popolna solidarnost.

BERLIN, 5. julija. r. V tukajšnjih političnih krogih se širijo vesti, da namerava nemški kancelar Hitler poslati Angliji in Franciji posebno noto, v kateri namerava obrazložiti stališče Nemčije glede vseh preostalih mednarodnih vprašanj. V uradnih krogih te vesti demantirajo in naglašajo, da ni za tako noto nikakega povoda.

VARŠAVA, 5. julija. r. Po informacijah v dobro obveščenih krogih namerava poljska vlada po svojem poslaniku v Berlinu izvršiti pri nemški vladi demaršo ter bo pri tej priliki uradno obrazložila svoje stališče glede nemških vojaških priprav v Gdansk. V zvezi s tem je tudi razgovor nemškega poslanika v Varšavi z državnim podtajnikom zunanjega ministrstva grofom Szembekom. Ta razgovor je izlaval v toliko večjo pozornost, ker nemški poslanik že od spomladi sem ni imel s poljskim zunanjim ministrom nikakih stikov. V varšavskih krogih naglašajo, da hoče poljska vlada podrobno pojasniti svoje stališče, da ne bi bili v Berlinu napačno informirani o zadržanju Poljske v primeru kakega puča v Gdansk.

Začasen zastoj

PARIZ, 5. julija. br. V mednarodnih pariških krogih smatrajo, da bo po napetosti zadnjih dni nastal sedaj

kratek zastoj. Kljub temu pa je potrebna največja pozornost, da ne bi prišlo do kakih presenečenj. V ostalem pa imajo v Parizu informacije, po katerih Hitler ne namerava sprožiti gđanskega problema prej, predno ne pride kje drugod v Evropi do kakih novih zapletljivih, ki bi osredotočili nase pozornost velesil. Sedanja kriza je bila po sodbi pariških krogov inscenirana zgolj za to, da bi preizkusili reakcijo Pariza in Londona.

Vojaške priprave se nadaljujejo

RIM, 5. julija. br. Po poročilih iz Kovna, ki jih objavljajo vsi italijanski listi, se izvajajo na Poljskem velike vojaške priprave. Poljska vlada je izdala vse potrebne ukrepe, da se čimprej pospravi žetev, zlasti v obmejnih pokrajinah. V Gdinko neprestano prihajajo velike angleške in francoske ladje, ki izkrcavajo za Poljsko ogromne količine orožja, municije in drugih vojnih potrebščin.

RIM, 5. julija. br. iLsti poročajo, da je zadnje dni opaženo živahno premikanje francoskih čet vzdolž francosko-italijanske meje. V soboto in nedeljo so po poročilih »Piccola« na vseh cestah iz Pariza proti Marsellu šli veliki transporti čet, orožja in municije. Vsi ti transporti so usmerjeni proti italijanski meji. Po sodbi lista gre za poskus, da se francoske vojske sile postavijo v popolno vojno stanje.

Živahna posvetovanja v Londonu

LONDON, 5. julija. e. Dasi se je vzemirjenje, ki je vladalo zadnje dni zaradi položaja v Gdansk precej pogoje, so v Londonu vseeno zelo aktivni Poljski veleposlanik grof Racinski je včeraj z letalom odpotoval v Varšavo, da poroča o svojih razgovorih z lordom Halifaxom, angleški poslanik v Varšavi sir Robert Cunard, ki se sedaj nahaja v Londonu, da poroča svoji vladi, pa je včeraj prisostvoval seji zunanjepolitičnega odbora vlade, ki je bila pod predsedstvom Chamberlaina. Sredi je bil poslanik Cunard sprejet v avdienci pri kralju Juriju.

Razgovori v Rimu

Rim, 5. julija. AA. Angleški veleposlanik sir Percy Loraine je obiskal sredi zunanjega ministra grofa Ciana ter ostal z njim pol ure v razgovoru. Ta sestanek predstavljajo obnovev italijansko-angleških stikov, ki so bili prekinjeni zaradi smrti očeta grofa Ciana.

Priključitev Gdanska v etapah Poljske informacije o najnovejših načrtih gdanskega senata

Varšava, 5. julija. e. Po mišljenju nekaterih varšavskih političnih krogov je treba sklep senata v Gdansk, da se vsi meščani pozovejo na prisilno delovno službo, tolmachi kot poizkus ustanovitve nove vojske formacije. Smatrajo, da je rešitev v tem, da se senat v Gdansk prisili, da preklicne zadnje ukrepe in spoštuje mednarodne pogodbe o Gdansk in njegovo ustavo. Še vedno pričakujejo, da bo poljska vlada poslala senatu v Gdansk noto, v kateri bo zahtevala pojasnila zaradi ukrepov vojaške narave v zadnjem času. Veliko važnost se pa posveča tudi vestem zunanjega tiska, po katerih bo »anšlus« v Gdansk

izvršen v etapah. Najprej bo o tem sklep senat v Gdansk in proglasil, da se Gdansk priključi Nemčiji, nato bo eventualno sledil upor meščanov v Gdansk, kar naj bi se izvedlo brez javnega sodelovanja službenih krogov. Šele potem bi bili napravljeni diplomatski koraki, da se realizira sklep meščanov v Gdansk. Poljski pa poudarjajo, da tudi ta načrt ne bo uspel, ker ima Poljska pravico do intervencije v Gdansk, če bi se tam spreminil sedanji položaj. Varšavska vlada je pripravljena na vse eventualnosti in bo Poljska uporabila najodločnejša sredstva, da zaščiti svoje pravice.

Bonnet o pomenu francosko-angleškega zaveznitva za mednarodno varnost

Paris, 5. julija. br. Na benketu na čast angleškega vojnega ministra Hoorea Belia je imel francoski zunanji minister Bonnet govor, v katerem je naglasil moč francosko-angleške zveze. Prijateljstvo med Anglijo in Francijo, je dejal Bonnet, je bilo obnovljeno z razumom ter ojačano in potrjeno z izkušnjami ter odgovarja čustvom obeh narodov. Dva velika naroda sta se združila v obrambi skupnih interesov ter resnice, ki se zdi obema jasna. To je dejstvo zgodovinskega pomena. Oba imperija zavzemata ogromna ozemlja z ogromnim številom prebivalstva. Nobena

politična formacija ne razpolaga z materialnimi in duhovnimi sredstvi, ki bi bila večja kot sredstva, ki jih lahko spravi v pokret oba imperija. Zaradi tega imata Anglija in Francija tudi veliko odgovornost, katere se popolnoma zavedata. Obe morata najprej zavarovati neodvisnost in dostojanstvo svojih narodov. To pomeni, da ne moreta pristati na nobeno nadvlado v Evropi, ki bi jo izvajala ena država ali pa skupina držav. Sedaj pa je zgodovina dokazala, da je tako nadvlado mogoče razbiti. Junastvo in ponos nacij ne dovoljujejo nadvlade. To naj vsi jasno čujejo.

Francija in Anglija sta pristali na vsako žrtve, ki bi bila potrebna za zaščito neodvisnosti. Francija in Anglija imata dolžnost ohraniti na svetu gotovo stopnjo varnosti, ki se ne sme zmanjšati tako, da bi postala nevarna za ljudi. Nemogoče je, da bi se ljudje stalno bali za svoje meje in da bi se vsako jutro zbujali v strahu pred nasiljem in vojno. Da bi okrepili mir in razbremenili ljudi, sta Anglija in Francija zvišali vojaške sile. Angleški narod je

navzlic tradicionalnemu nasprotju proti vojaški obveznosti z veseljem pristal na uvedbo splošne vojaške obveznosti. Oni, ki so dvomili v francosko skupnost, vidijo danes, da je francoski narod zedinjen kakor ni bil nikoli prej. Svet se ne ve, kaj premoreta združena imperija. Naš sedanjí trud nima drugega namena kakor ohraniti varnost narodov. Prijateljstvo in sila Francije in Anglije bosta za dosego tega cilja premagali vse ovire.

„Kdor z mečem grozi...“

Ameriški poslanik v Parizu o politiki nasilja

Chalons sur Marne, 5. julija. br. Tu so danes svečano odkrili mramornato ploščo v spomin na padle Američane. Svečanosti je prisostvoval tudi ameriški poslanik v Parizu Bullitt. V svojem govoru je ugodoma omenil Rooseveltovo poslanico, ki je bila pred meseci poslana Mussoliniju in Hitlerju. Pomnite ob tej uri, je dejal, da je Neznani junak simbol človečnosti. Nobena propaganda ne bo očistila duše moza, ki bi hotel prazne grobove znova

napolniti s trupli junakov vseh narodnosti. Najhuši zločin je postaviti na kocko junastvo ljudi zaradi slabe stvari. Glas Neznane junaka nam pravi: Kdor z mečem grozi, bo z mečem pokopan. A na svetu so še narodi, ki vedo, da je človek samemu sebi smoter. Da ljudje niso ustvarjeni za orodje v rokah nasilnežev. Taki narodi so doslej dosegli svoje smotre brez vojne.

Pred sporazumom v Moskvi

Danes bo odposlan v Moskvo odgovor Anglije in Francije — Za četrtek napovedujejo končni sporazum

London, 5. julija. e. Zunanji urad sedaj proučuje odgovor sovjetske vlade na zadnje angleško-francoske predloge. Sredi »Ewening Standard« poroča, da je sporazum z Rusijo že dosežen, toda na pristojnih mestih v Londonu se ta vest označuje za prenapetost. Ne zanikajo pa, da so zdaj pogajanja med Molotovim in angleško-francoskimi predstavniki v Moskvi zelo napredovala in je pričakovati, da bodo v kratkem zaključena. Kakor domnevajo, je sporazum dosežen tudi v vseh glavnih vprašanjih in tudi glede vprašanja baltskih držav. Molotov, ki je v glavnem sprejel angleško-francoske predloge, je v imenu svoje vlade le naglašal, da je treba rešiti še nekatera manj važna vprašanja,

zaradi katerih so še potrebna nova pogajanja. Zunanjepolitični odbor se je sredi spet sestel k seji in je razpravljal o ruskem odgovoru. Vest o napredku rusko-angleških pogajanj je ugodno vplivala tudi na borzi, kjer je bila zadnje dni zaradi vzemirajočih vesti iz Gdanska precejšnja depresija.

London, 5. julija. br. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo še danes odposlan v Moskvo odgovor angleške in francoske vlade. Računajo s tem, da bodo sedaj pogajanja naglo končana in da bo še v četrtek dosežen sporazum o vseh še nerešenih vprašanjih, ki pa so več ali manj postranskega pomena.

Nastopna avdiencia našega novega poslanika v Londonu dr. Subotića

London, 5. julija. e. Kralj Jurij je včeraj opoldne sprejel v buckinghamski palači v avdienci novega jugoslovenskega poslanika v Londonu dr. Ivana Subotića, ki mu je izročil svoja poverljiva pisma po določenem dvornem ceremonijaku. Pri vstopu in odhodu iz palače mu je kraljeva garda izkazala vojaško čast. Pri vstopu v dvor je dr. Subotić sprejel maršal kraljevskega dvora. Kralj je sprejel našega poslanika v navzočnosti zunanjega mini-

stra lorda Halifaxa. Po izročitvi akreditivnih pisem je ostal kralj s poslanikom v daljšem razgovoru. Prihodnje dni bosta poslanik in njegova soproga sprejeta pri kraljici Elizabeti. Novi poslanik je naletel pri tisku in v diplomatskih krogih na ugoden sprejem. Dr. Subotić, ki je bil dolga leta naš delegat v Ženevi, je že tam navezal prijateljske stike z odličnimi predstavniki angleške diplomacije in političnega življenja.

Obisk angleškega kralja v Belgiji

London, 5. julija. i. Angleška kraljevska družica bo od 24. do 27. oktobra oficijalno posetila prestolnico Belgije Bruselj.

V Italiji samo ena vrsta moke

Rim, 5. julija. AA. Pod predsedstvom Mussolinija se je sestala na sejo korporacija za žito. Poljedelski minister je poročal o letošnji žetvi. Dejal je, da bo navzlic slabšemu vremenu žetev skoro enaka kakor lani. Pohvalil je italijanske poljedelce ter dejal, da bo treba tudi v bodoče truditi se, zvišati italijansko žitno proizvodnjo, da bi se dosegla letna žetev 85 milijonov stotov pšenice, ki bi popolnoma zadovoljila italijanske potrebe. Nato je korporacija sklenila, da se bo v Italiji prodajala samo ena vrsta moke, ki bo taka, da bo zadovoljila vse Italijane, brez razlike na družinski položaj. Korporacija je nato z zadovoljstvom ugotovila, da se lahko pričakuje enaka proizvodnja koruze in riža, kakor lani.

11 milijonov ljudi dozdaj na svetovni razstavi

New York, 5. julija. i. Svetovno razstavo v New Yorku je dozdaj obiskalo 11 milijonov ljudi, od teh je 5 milijonov posetilo angleški paviljon.

Izredno zasedanje Balkanske zveze

London, 5. julija. r. »Times« poročajo, da bo meseca avgusta sklicano izredno zasedanje Balkanske zveze. Na tem zasedanju bodo proučili mednarodni položaj. List naglašajo, da se je položaj Balkanske zveze v zadnjem času utrdil in da je obnovljena solidarnost balkanskih držav.

Silna vročina v Ameriki

New York, 5. julija. br. V Zedinjenih državah je zavladała zadnje dni silna vročina, ki je zahtevala tudi še mnogo smrtnih žrtev. Na dan proslave ameriške neodvisnosti je dobilo 248 ljudi solnčarice, ki so jih morali prepeljati v bolnišnice. Nad 60 jih je že umrlo. V gneči je bilo ranjenih več sto ljudi. Tudi avtomobilske nesreče so zahtevale mnogo žrtev. Milijoni Newyorčanov beže iz mesta in iščejo hladu na morskih obalah. Že dva dni prenečujejo ogromne množice na prostem.

Roosevelt — kandidat za mirovno nagrado

New York, 5. julija. e. S kongresa poljskih društev je bila poslana na Norveško spomenica, v kateri prosijo, da se letošnja Nobelova nagrada za mir pokloni predsedniku Rooseveltu.

Politični obzornik

Bolgarski minister o delu za zblizanje

Dopisnik »Politike« v Sofiji Siniša Pautović poroča v svojem listu o razgovoru, ki ga je imel z bolgarskim ministrom prosvete prof. Bogdanom Filovim med drugim tudi o vprašanju, kako bi se dalo poglobiti kulturne stike med Bolgarijo in Jugoslavijo. Minister Filov je, govorec o potrebi kulturnega zblizanja izjavil: »Delo na kulturnem zblizanju med našima narodoma se je pričelo že davno Sedaj, ko so se zboljšali naši politični odnosi, se je delovanje na tem polju močno ojačalo. Ta akcija je tako v Jugoslaviji, kakor pri nas v Bolgariji v glavnem v rokah Jugoslovnsko-bolgarskih lig, oziroma Blagor-jugoslavjanskih društev. In to je po mojem mišljenju zelo pametno. Zaku pri nas v Sofiji in nemara tudi pri vas v Beogradu ne obstoja pri prosvetnem ministrstvu noben poseben oddelk za kulturne posle. Lige pa imajo mnogo več možnosti za delo, na razpolago mnogo več osebnosti, ki se rade posvečajo takemu delu, a tudi sicer je njih pravi cilj: delo na kulturnem zblizanju. Mi s svoje strani smo podpirali to delovanje, kolikor nam je bilo mogoče. In jaz kot minister prosvete sem pripravljen in bom vedno pripravljen, da podpiram to delovanje za kulturno zblizanje ne samo moralno, marveč tudi materialno, seveda v mejah možnosti. Potreba je samo, da mi Lige stavijo konkretne predloge, pa bom jaz storil vse, da se jim pomaga.« Na dopisnikovo vprašanje, da bi prosvetni ministri v Sofiji in Beogradu organizirali književna predavanja in sistematično prevažanje iz ene in druge književnosti, je minister odgovoril, da je to stvar Lig, dolžnost prosvetnih ministrstev pa je, da krepko podpro tako akcijo. Končno se je minister Filov zelo pohvalno izrazil o nedavno tega zaključenih razstavi jugoslovenske knjige v Sofiji.

Dar božji

V »Katoličnem tjedniku«, glasilo sara-jevske nadškofa dr. Sarica, so vzbudila pozornost tale izjavanja: »Res, fini moramo biti napram dejansko finim ljudem. Grdo je, ako imaš pred seboj poštenega in resnicoljubnega človeka, pa nastopaš proti njemu in ga sumničiš, kakor da bi lagal. Ako pa imaš posla s človekom, ki iz načela laže, laže, da lahko svobodneje še vnaprej izvršuje zločine, on ali, morda zaradi njegove slabosti, njegovi podrejeni, potem fi-noča, nikakor ni na mestu, potem mu je treba dati razumeti, da smo spoznali njegovo lažnivost, v tem slučaju se lahko poslužujemo najostrejših izrazov. Na razboj-niška njih dela je naše kricanje, so naši ležki izrazi najmanjša in najnedolžnejša reakcija... Zato vpijmo in kričimo proti krivicam, proti lopovščinam, proti lažem neustrašno dalje. Priitožujmo se in kričimo junaško. Tudi priitoževanje in kricanje je dar božji. Dar božji, ki ga je treba v prvi vrsti porabiti na korist zatiranih in tlačeni-h.«

O miksturi krvi

List »Istina«, ki izhaja na Sušaku, je pri-občil članek »Hrvatje in Židje«, v katerem razpravlja o vprašanju, je-li mešanje z židovsko krvjo Hrvatom koristno ali ne. Pravi, da živi v najhujši skupnosti s hrvat-skim narodom okrog 40.000 Židov in Židovk, potomcev iz mešanih zakonov med Židi in Hrvati pa je najmanj tritkrat toliko. Med Hrvatstvi torej živi poleg 40.000 Židov še okrog 150.000 ljudi, po katerih ži-lah se pretaka židovska kri. Mešani zakoni se sklepajo ponajveč med inteligentnimi sloji, kar je po mnenju lista za hrvatski narod naravnost usodno. »Istina« zaključuje svoja izjavanja: »Ako se bo nadaljevala ta »mikstura« krvi, se bo sčasom požidil vedno večji in večji del hrvatske intelli-gence. Mladi ljudje in kmetsko ljudstvo bodo obvarovani od tega »splemenjeva-nja«, pa bo zato še težje ustrezati potre-bam mesta in inteligence. Kako se bo kon-čal ta proces? Ali so na pravi poti Angli-ji in Amerikanci, ki sprejemajo židovske ciement, ali Nemci, ki ga odbijajo?«

Cerkveni davci v bivši Avstriji

V »Pariser Tageszeitung« čitamo: »Wiener Zeitung«, službeni list, objavlja z datumom 21. junija dopolnilne določbe k za-konu o cerkvenem davku v Vzhodni mar-ki, po katerem izgubi katoliška cerkev v bivši Avstriji večino svojih sredstev. V bodoče ne bo država plačevala duhovščine, njeni dohodki se bodo morali ravnati po zneskih cerkvenega davka. Tudi stroške za vzdrževanje in obnovo cerkvenih poslopj ne bo več krila država. Dosedaj niso ka-toliki v Avstriji plačevali nobenega cerkvenega davka, ker je bila katoliška cerkvena država cerkev in se je radi tega vzdrževala iz splošnih državnih sredstev.«

Borzna poročila

Curia, 5. julija. Beograd 10. Pariz 11.75, London 20.765, New York 443.625, Bruselj 73.40, Milan 23.325, Amsterdam 235.40, Berlin 178, Praga 15.05, Varšava 83.50, Sofija 5.40, Bukarešta 2.25.

